List 15. **NOVICE** Tečaj XLVI.

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gold. 40 kr., za pol leta 1 gold, 70 kr., za četrt leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold. 10 kr., za četrt leta 1 gold. 10 kr.

V Ljubljani 11. aprila 1888.

Obseg: Streha, ki se ne boji ognja. — Vprašanja in odgovori. — O povlačevanji travnikov z brano. — Razne reči. — Zemljepísni in narodopisni obrazi. — Trgovinska in obrtna zbornica. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Streha, ki se ne boji ognja.

Iz Rusije. (Izv. dop.) V Rusiji se redko vidi po vaseh kamenat dom; hiše so večidel lesene in krite sè slamo ali pa s tenkimi deskami, katere Rusi imenujemo „tes“ (od besede „tesati“). Take hiše po navadi mažejo z glino, ki jo mešajo s kravjakom. Gospodarska poslopja seveda so tudi lesena, večidelj pa celo pletena. Po nekateril krajih delajo hiše iz surove opeke, ki se po ruski imenuje „siréc“. Siréc, od besede sirój, t. j. surov, dela se veči, nego navadna opeka, in se suši samo na solnci.

Pokrite so hiše in poslopja, kakor sem rekel, sè slamo ali pa s tesom. Slamnata streha pa se ne dela tako natanko, kakor pri vas na Kranjskem, ampak slama se precej na debelo nalaga na stropila in se privezuje. Včasi pa jo drže preklje, ki jih položе na streho in na skoz privezujejo. Taka streha je debela včasi dobri dve pedi.

Ruske vasi (sela, derevnje) ne delajo se tako kakor pri vas; hiša stoji poleg hiše tikoma, ín tako se vleče po vsaki strani ulice cela vrsta hiš. Za hišami, katerih je včasi po vsaki strani ulice po sto ali pa še po več, glede po tem, kako veliko je „seló“ ali „derevnja“, stoje gospodarska poslopja; tam je „čorni dvor“ (črno dvorišče), koder hodijo krave, ovce in svinje sem ter tja — tod živine nikjer ne privezujejo, razen konj.

Ruske vasi so torej, tako rekoč, velikanska dolga kopica slame in lesa, torej se tudi lehko misli, da so ognji (požari) jako pogostoma. Zagori ena hiša, in „krasni petelin“, kakor tod imenujejo ogenj, leti z enega konca na drugi. Kjer je bila danes vas, vidimo drugi dan večkrat kopico žrjavice in pepela. Požari so tod velikanski; ustaviti ogenj je skoraj nemogoče.

Da bi streha vendar tako lehko ne gorela, mažejo jo z glino; no ker gline tudi ni povsod, in ker poleg tega prosti narod večkrat misli, da, če „Bog noče, tudi požara ne bo“, to tudi z glino ne mažejo vselej strehe.

Nedavno je ministerstvo narodnega prosvečenja poslalo okrajnim šolskim nadzornikom knjižico, v kateri se uči, kako se delajo „ognjeuporne“ strehe, to je strehe, ki bi ne gorele. Narodni učitelji in selski svečeniki dobili so množico takih knjižic, da bi jih razdali brezplačno med prosti narod in da bi delovali na to, da bi si narod omislil omenjene ognjeuporne strehe

Te strehe je izumilo realno učilišče v mestu Krasnoufimsku, Permske gubernije, kjer imajo pri realki „fermo“, t. j. pristavo, kjer se nekateri učenci te realke poučujejo o razumnem gospodarstvu. Pisatelj teh vrstic je videl sam poskušnje s tako streho, in srečen je, da more poročati o tem svojim dragim zemljakom v Avstriji. kjer je večina kmetskih poslopij tudi se slamo krita. Omisliti si more tako sreho vsakdo.

Dela se jako prosto. Vežejo se dolge slamnate plahte, ali najbolje jih je tkati. Plahte te so po 1 meter široke, slama pa se polaga po 2 palca na debelo. Dolge se delajo tako, kakor zahteva streha. Jemlje se navadni tkalski stavek, samo da veči. Osnova se dela iz debelih niti ali iz tenkega motvoza, utók (votek), t. j. poprečne nitke platna, pa zamenja slama. Da bi bila plahta ravna treba je kraje obsekati. Ko je taka plahta gotova, izkoplje se jama tako široka, da bi plahta v njej lehko ležala, in začne se plahta močiti v glini. Glina mora biti brez peska; tako je lehko dobiti, ako se glina v vodi meša, kajti takrat pesek sede na dno čebra. Najprvo se v jamo vliva vode toliko, da bi plahta bila vsa v glini, ko jo položе v jamo; potlej pa se na plahto vliva zopet tako redka glina; glina naj bode tako gosta, kakor jako redko smeteno mleko. Kadar plahta leži v tej moči, mora se poteptati z nogami; slama se lomi, in redka glina napolni tako vso slamo. Kadar mehurji nehajo iti iz plahte, je to znamenje, da je ves vzduh izšel iz slame, t. j. da je po slamnih cevkah sama glina. Tako

naj plahta leži v jami 24 ur. Potlej se jemlje iz jame in suši na kozah; ako pa se razstilja po zemlji, treba jo je obračati, da bi se posušila. Peska v glini zato ne sme biti, ker bi on zamašil luknjice, a glina ne bi mogla prodreti v bilke. Taka plahta je uže dobra za streho. Pokriva se streha od zdolaj in sicer tako le: najprvo se položi prva plahta zdolaj, t. j. kjer je žleb; na njo se položi druga plahta tako, da bi zakrivala polovico prve; da bi se druga plahta dobro sprijela s prvo, treba je, da se prva pomaže do polovice z glino, in druga plahta se mora na njo dobro pritisniti; ravno tako se na tretjo plahto položi četrta, na četrto peta i. t. d. Ker vsaka plahta pokriva polovico prejšnje, zgodi se, da je streha pokrita povsod z dvema plahtama, samo nižja plahta je ena. Zato pa se na nižnjo plahto, katera največ trpi, položi druga plahta vsa; ali drugače rečeno, na nižji del strehe položita se dve plahti, t. j. prva in druga, ena na drugo; na nji položi se tretja itd. Ko je treba streho „završiti", t. j. narediti ji vrh, sešijeta se dve plahti vkup, in tako se dobi greben. Na stropila pribijajo se preklje tako, da bi vsaka plahta počivala na treh prekljah. Plahte se k tem prekljam privezujejo ali pa pribijajo.

Taka streha brez vsake popravke stoji lehko nekaj let. Da bi bila pa še bolj trdna in lepa, dela se tako le: jemlje se 8 delov negašenega vapna, 4 dele gline in 5 delov peska; vse to se zmeša dobro mej soboj, in s to zmesjo namaže se vsa streha. Ta zmes je zelo podobna po sestavi hidravličnemu vapnu ali cementu. Ko je streha še mokra, posiplje se z debelim rečnim peskom ali pa z lito opeko, ki je debela kakor grah. Ko se cement posuši, bode se tu in tam raztreskal; no to nič ne de: treščice se zavijejo z drobnim potočnim peskom, ki mu po nekaterih krajih pravijo „svišč". Taka streha je večna in jako lepa in bolj po ceni, nego katera si bodi druga.

1886. leta, 29. junija bila je prva poskušnja take strehe. Nedaleč od mesta Krasnoufimska, pri veliki cesti postavili so streho, ki je bila pokrita s takimi plahtami. Pri poskušnji so bili navzočni okrajni glavar (ispravnik), deželni glavar, mestni župan, deželni odborniki, župani iz okolice in več sto prič.

Poskušnje so bile naslednje. 1. Po strehi je hodil sem ter tja kmet: streha se ni upogibala in nikjer udala. 2. Na streho so položili goreč snop: snop je zgorel, strehe pa se ogenj ni doteknil. 3. Na vseh štirih vogalih strehe naložili so kupe slame in jo zažgali, slama je zgorela, streha pa je ostala, kakeršna je bila. 4. Streho so oblili s petrolejem in ga zažgali: streha je ostala cela. 5. Na sreho so naložili celo gromado drv in jih zažgali, da bi videli, ali ne bodo začela tleti stropila in preklje: drva so zgorela, stropila in preklje pa so ostale hladne pod streho. 6. Pod streho so navlekli suhega grmovja in ga zažgali: zgorela so stropila in preklje, streha, t. j. plahte pa so ostale popolnoma nepoškodovane. 7. Na streho so brizgali vodo iz požarne brizgalnice, in sicer 20 veder na 2 tretjini kvadratnega sežnja: voda strehe ni premočila, dasi ta streha ni bila namazana s cementom.

Omenjeni gospodje so, ko je bila poskušnja končana, napisali zapisnik in se vsi pod njim podpisali. Druga poskušnja se je delala letos v pričo velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča. Pokazalo se je zopet vse, o čemur sem pisal više. Posebno zanimivo pa je bilo, da so realci ob času, ko je bila streha oblita s petrolejem in zavaljeno z gorečo slamo, pod streho pili čaj in peli vesele pesmi.

Nočem podrobno opisovati tkalskega stavka — ali kako se temu tkalskemu stroju po slovenski pravi — kajti opisan je dovolj, če rečem, da je tak, kakeršnega ima vsak tkalec, samo da se dela veči, kajti plahta je 1 meter široka; seveda, dela se lahko tudi uže. Resnica je samo to le: platno se navija na valjar; v valjarji stavka pa, na katerem se tko slamnate plahte, dela se raza (špranja), v katero se spušča plahta, kajti ona se na valjar ne da navijati, ker je predebela. Sicer pa razjasnim z velikim veseljem, če je še kaj treba in ako kdo želi, in jako srečen bodem, ako moj glas ne bode glas vpijočega v puščavi. Prepričan sem, da je treba poskusiti le enemu, in najde se mnogo posnemalcev. Stavek za tkanje plaht si kupi lehko cela vas vkup, kajti dva človeka na dan lehko nadelata 60 metrov dolgo plahto, katera se potlej reže na take kose, kakor je streha dolga. Zelo prijetno bi mi bilo, ko bi drugi slovenski listi ponatisnili ta moj spis na občo korist prostega naroda.

Prof. M. Hostnik.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 31. Prosim, naznanite mi, kje je dobiti najboljšega in najcenejšega gipsa, in če je toli hvalisani gips istinito zelo koristen detelji. (A. R. župnik v S.)

Odgovor: Kranjski gips, ki ga kopljejo na Dovjem, prodajata v Kranji dva trgovca, namreč Majdič in Sušnik. Cena bode menda pri obeh enaka. Gotovo je gips detelji zelo koristen, a le na oni njivi, katera je tudi gnojna. Gips ni neposreden, ampak posreden gnoj t. j. gnoj, ki nima v sebi nikakih redilnih snovi za rastlino, ima pa take razkroljive sestavine, ki vplivajo na hitrejši razkroj onih redilnih snovi, katere so rastlinski živež. Gips je njivi to, kar je bič konju. Čilega in sitega konja moremo z bičem obdržati v hitrem teku, lačnega in trudnega pa moremo z bičem za kratek čas res nekoliko pognati, zato se pa potem toliko bolj utrudi ter onemore. Na zelo gnojni zemlji moremo z gipsom pridelati velikanske množine detelje, katera ne izsesava njive do škode, ker i tako poganja korenine v globočino, kamor druge rastline ne segajo. Na malo gnojni zemlji pa prvič ni vredno z gipsom gnojiti, in drugič preveč trudimo njivo.

Vprašanje 32. Tu pri nas na Goriškem nimamo rokodelca, ki bi znal narejati pinje, ki so podobne vrtečemu sodčku. Naznanite mi, kje morem naročiti tako pinjo? (J. L. v Rifenberku.)

Odgovor: Tudi na Kranjskem ne izdeluje nihče takih pinj. Taka pinja se imenuje Lefeldtova pinja, ter so na prodaj razno velike pri A. Pfannhauser-ji na Dunaji (Wien, Strozzigasse).

Vprašanje 33. Kje dobim najboljšega spomladanjskega ječmena in kje najboljši Cugmajerjav plug? (J. T. v Mali vasi).

Odgovor: Semena najboljših jarih žit, kakor tudi izvrstnega hanaškega ječmena doboste pri vodstvu kmetijske šole v Grmu pri Rudolfovem. Tam doboste takega semena, ki je bilo lansko leto naročeno naravnost iz svoje domovine, po navadni naši tržni ceni. Cugmajerjeve pluge prodajata v Ljubljani A. Druškovič na glavnem trgu in Trček na Valvazorjevem trgu.

Vprašanje 34. Katera zemlja ugaja bolj lucerni, težka ilovnata ali bolj lahka peščena? Kedaj je najugodnejše lucerno sejati, in kako jo je bolje, samo zase ali med žito?

Odgovor: Lucerni prija bolje globoka zemlja, ker sega s koreninami po več metrov globoko. Kolikor globoča je zemlja, toliko dlje časa zdrži lucerna na njivi, in sicer 4 do 10 in tudi več let. Rodovitna ilovnata zemlja pa lucerni bolj ugaja nego peščena. Glede setve pa velja vse tisto, kar o štajarski detelji. Gotovo je pa najbolje lucerno sejati med žito, ker si prihranite tako posebno obdelovanje za njo, ker vam da žito do poletja pridelek, ki vam drugače odpade in ker žito varuje mlado deteljo suše in drugih nezgod, kajti mlada detelja, bodisi lucerna ali štajerska, je zelo občutljiva.

Vprašanje 35. Kedaj je najboljši čas cepiče lomiti, da bi cepil za kožo? (J. L. v Šm. na Koroškem.)

Odgovor: Cepiče lomiti je razvada, ki nima nikakega pomena. Cepiče je rezati. Cepite pa na ta ali on način, cepiče si pripravite po zimi. Najboljši čas je mesec februvarij. Če ni drugače, smete napravljati cepiče tudi še pozneje, a vsekakor toliko zgodaj, dokler se drevje ni še umužilo.

Vprašanje 36. Kako se prežene živini lišaj? (J. L. v Šm).

Odgovor: Lišaji se narejajo vsled nesnage in tudi iz krvi. Najprvo je, živino dobro snažiti, zlasti pa kožo večkrat z milom izpirati. Za lek pa dajajte živini kako čistilo, na pr. grenko sol. Ako bolezni tako ne preženete, potem je zastarela, a pomagal vam bode le živinski zdravnik.

Vprašanje 37. Naznanite mi, ali se da pregnati baumbaks živini? (J. L. v Šm. na Koroškem.)

Odgovor: Bolezni baumbaks ne poznamo, morate nam popisati bolezen, ali pa naznanite njeno pravo nemško ali slovensko ime, potem vam moremo šele odgovoriti.

O povlačevanji travnikov z brano.

Povlačevanje travnikov z brano je gospodarsko opravilo, katerega nikdar ne moremo dovolj živo priporočati. To opravilo ima mnogo dobrih strani. Prvič poravna brana vse krtine, katere moramo drugače poravnati z grabljami; drugič potrga brana ves mah; tretjič raztrga rastlinam korenine. vsled česar se bolj razrastejo spomladi, in četrtič zrahlja brana travniku tla, katera treba tak isto obdelovati ravno tako, kakor njivo.

Travniške rastline hočejo, da dobro uspevajo, kakor poljske rastline, zraka, toplote in vlage. Zrak ima v sebi mnogo redilnih snovi, prihaja pa k koreninam le tedaj, če je zemlja luknjičava, to je zrahljana. Toplota je potrebna za vsako življenje, zemlja se pa tem bolj zgreje, kolikor hitreje izpuhti nepotrebna voda iz nje. Vlaga je zemlji zato potrebna, da se raztope redilne snovi. Trda travniška tla ostanejo dolgo časa mokra in mrzla, a kadar se posuše, postanejo pa le težko zopet vlažna. Na povlečenih travniških tleh je pa drugače, ker si morejo zrahljana tla vsak čas okoristiti zračne vlage.

Zrak, toplota in vlaga pa morejo vplivati skupno tudi prav dobro na travnik, če imajo dohod v tla, ker največ pomorejo, da razpadejo rudnine in da se raztope rudninske redilne snovi.

Kar uči teorija o tej reči, potrjuje tudi iskušnja.

Na kmetijski šoli v Wormsu pokazali so praktični poskusi to le:

Odbrali so štiri enake dele travnika, od katerih so dva povlekli in tudi dva pognojili.

	Pridelek	stroški
1. parcela, nič povlečena in nič pognojena	377 kgr.	— gld. — kr.
2. parcela, nič povlečena in pognojena	833 „	6 „ — „
3. parcela, povlečena in nič pognojena	770 „	1 „ 20 „
4. parcela, povlečena in pognojena	1563 „	7 „ 20 „

Številke govore jasno, ni jim treba dajati pojasnila. Enake uspehe so gospodarji dosegli sicer tudi že na Slovenskem.

Povlačevati pa moramo ob pravem času, to je tedaj kadar so travniška tla konec zime toliko mehka, da se morejo klini od brane v zemljo zadirati. Povlečeni travnik mora dobro razpraskan biti na vse strani, kar ni z navadno našo brano mogoče. Naredili so posebne travniške brane, ki so dosti težke ter sestavljene iz mnogih majhnih železnih členov. Taka brana povleče ravno tako dobro tudi neravna tla. S parom konj moremo na dan povleči 6 orali travnika, torej zadostuje ena brana vsej vasi, če treba, tudi vsemu okraju. Travniška brana je največkrat za posameznika predraga, zato naj si jo omislijo gospodarji po zadrugi.

Razne reči.

Molj koji nam kožuhovino in drugo volnato obleko razjeda, napravlja v marsikateri hiši veliko škode. Nekateri ga preganjajo s pavovim perjem in tobakom, a vse to je zastonj, če se v kožuhovini že zaléga nahaja.

*

Podučne stvari.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

V Tandži (Tangerju).

(Konec.)

Na izletih po mestu sem zahajal tudi v sodnijo. Jaz sam sem videl le malo, da-si sem čakal po cele ure. Nek pot so vendar pripeljali navadnega prestopnika. Povedali so sodniku, kaj je prestopnik zakrivil. Sodnik je koj razsodil, in policaj je pri tistej priči razsodbo izvršil. Bogatince kaznujejo za male prestopke z globo, ubožce pa z bičem. Našeškajo jih spredaj ali zadaj, kakoršen je bil prestopek. Tatu roko odsekajo. Nekatere hude zločince mečejo v viš, pa tako, da vselej, kedar priletí na tla, zlomi si roko ali nogo; rablji so nenavadno spretni v tem poslu. Nekatere zločince zasujejo do vratu v zemljo, nekatere zašijejo v mrtve vole, nekatere privežejo za rep mulam, ki jih potem nadrvé, da dirjajo sem in tje. Ženske kaznujejo rabeljne. Bičajo jih, režejo jim ušesa ali nosove, in sekajo jim glave. Vse to delajo skrivaj. Po završenem delu nadrví ljudstvo s kamenjem rablja, toraj mora brzo pete nabrusiti, da se jim preje umakne.

Marsikateri zločinec uide kazni, če pribeži v Santonovo stanišče, ali na grob njegov. Stal sem nek pot pri takem grobu na prijaznem griču. V enej sapi prileti po griču gori upehan mož in šine v grob. To je bil ubijalec, ubil je bil na trgu svojega nasprotnika. Koj za njim so prileteli vojaki lovit ga. Ko so videli, da jim begun tičí v grobu, niso segli po njem, da-si bi bili prav lahko pograbili ga. Posedli so okoli groba. „Kedar ga izstradamo. pa bode naš“, dejali so. Sploh pa so se ž njim pogovarjali kot z navadnim človekom. Kaj so dosegli ne vem, pred kot ne jih je podkupil, da so zamižali, ali odšli. Ta ubijalec ni bil navadni zločinec, krvna osveta ga je zavedla, da se je znosil nad svojim nasprotnikom, in vzel glavo za glavo.

77.

Na gorskej planoti Peruvanskej.

Spal sem v slabej koči ovčarskej, pripoveduje nam prirodoslovec Tschudi. Izbudivši se, sem opazil pri lini, skozi katero je dim odhajal, kedar so kurili, da se uže daní. Ustal sem, odmeknil kravjo kožo od luknje, skozi katero se je ven in notri hodilo, ter sem stopil pod mili nebes. Solnce je na lahno ožarjalo z večnim snegom odete planine. Pogledal sem po muli, kje je in kako se imá. Stala je privezana ob kamen, glava jej je lezla skoro do tál, vpadena je bila, iz tresla se je mraza. Osedlal sem jo, in vrgel po čez vrečo, v katerej sem imel nekaj hrane, pa nekaj prirodoznanskih zbirk. Gospodar, dobra duša indijanska, prinesel mi je puško iz koče, ko sem sedal na mulo. Za postrežbo sem mu stisnil malo drobiža v roko, povprašal ga, kodi naj hodim, da se ne zgubim ter odjahal „z Bogom!“ Preprosti Indijanec se je naslonil ob skalo ter radoveden zrl za menoj, kakor sem opazil. „Čudni mož“, menda si je mislil, „čemu lazi po teh samotah“. In zlezel je s psi nazaj v kočo.

Sneg je bil po noči pobelil vso visoko planoto, goste megle so se vlačile pri tleh in po dolovih. Ali kakor hitro je nastopilo solnce z vso svojo močjo, razkadile so se megle, in sneg je zginil, kakor da si gori pogledal. Bil sem do 14.000 črevljev nad morjem. Vesel in čil sem jahal naprej, ter pazil, da ne zaidem. Z obeh strani so kipeli orjaški goli vrhovi planin v viš, zadaj za menoj so zijali temni prepadi in se vili razsežni dolovi, po katerih sem komaj razločeval raztresene vasice indijanske, in pred menoj se je razprostirala suha, nepregledna, znatno napeta gorska planota, pretrgana tu pa tam z dolgimi nizkimi, toda strmimi gorskimi grebeni, in pečinami. Tišina je kraljevala vse na okoli. Pogledaval sem po tleh. Bledozelena trava je bodla iz tal, tu pa tam sem opazil posamezne cvetlice, kakoršnih sem videl prav mnogo v pragozdu. Tam doli so se veselo držale na smeh pod veličastnimi palmami, a tu so strahoma gledale izmed mahovja in lišajev. Nisem pa dobil na spregled na teh višinah ne pisanih metuljev, ne nadležnih muh, ne kukcev. Samo kedaj pa kedaj zaloti marljivi prirodoslovec po kakega samotnega hrošča pod obernjenim kamnom, ali krastačo, ki je bila prilezla iz luknje, ali na polu sestradanege martinčka, grejočega se na solncu. Ali čim dalje sem jahal, tem bolje se je budilo življenje. Ob močarinah sem naletel na lepe gosi, ki so se pasle v travi, na velike jate rac in drugih vodnih tičev. Žolne so glasno potrkavale s trdimi kljuni ob skale, da privabijo samotnih kukcev iz razpoklin, in jih pojužinajo.

Ne vém prav, koliko ur sem uže jahal po slabem potu, ko zadenem ob krepano mulo. Pred ko ne je omagala uboga žival pod bremenom ter pala, gospodar pa je pustil jo in šel svoj pot. Trije požrešni veliki jastrebi so se mastili ž njo. Otresali so z glavo, grdo so me gledali s krvavorudečimi oči, razpeli so velikanske krejoti ter splavali. Dva sta se sukala meni nad glavo, eden pa okoli mrhovine, kakor da jo straži, in se je silno drl. Zaradi previdnosti sem vzel puško v roko, in napel petelina, da ustrelim, če bi bila sila, potem sem brzo pognal mulo, da sem bil preje s tega neprijetnega mesta. To je bila edina žival, ki se mi je nekako po robu postavila. Menil sem, da ni žive duše na teh grozno samotnih višavah, pa sem se motil. Nenadoma zapazim dva v debela plašča zavita Indijanca. Vesel sem ju bil. Pobirala sta odpadke živalske, katere sta potem na prodaj nosila v bližnjo rudolivnico.

(Dalje prihodnjič.)

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

XI. Gospod zbornični podpredsednik Mihael Pakič poroča, da se letos izprazni 6 cenzorskih mest pri avstro-ogerske banke podružnici v Ljubljani ter da jih je popolniti. Odsek predlaga v ta namen pri podružnici avstro-ogerske banke v Ljubljani naslednje gospode: Bamberga Ottomara, Baumgartnerja Ivana, Perdana Ivana, Seemanna Ignacija, Ledeniga Alfreda, Regorška F. M., Zeschka Julija, Janescha Ivana.

Predlog se sprejme.

XII. Gospod zbornični svétnik Anton Klein poroča o primernosti povračila za hrano in stanovanje nekega pomočnega delavca. Z razsodbo priznala se je F. J. na temelju predročnega razdretja delavskega razmerja štirinajstdnevna plača 5 gold. in kot povračilo za hrano in stan za štirinajst dni 8 goldinarjev ter se naložilo, da to vsoto plača A. D. Kar se tiče povračila za hrano in stan, usoja se odsek zbornici izjaviti to-le: Priznano povračilo za štirinajst dni per 8 gold. iznaša na dan 57 kr. Da to razsodimo, treba je najprvo vedeti, kako je bilo stanovanje tožiteljevo, ker je stanarska cena v tem odločilna in povsod različna. Ako uzamemo, da je F. J. pripotoval v Ljubljano, to bi nam za stanovanje mogla biti merodajna cena, običajna v pekovskem prenočišču, a za opoludansko hrano cena ljudske kuhinje. Toda pomočnik ni dolžan posluževati se teh cenih mest ter sme zahtevati povračilo za druge navadne cene, ker je tudi njega hranodajatelj bil dolžan, dajati mu spodobno stanovanje in hrano, in to dolžnost ima po razsodbi še nadaljnih 14 dni izvrševati. Ako tedaj za vsak dan računamo 57 kr., od katere vsote razdelimo za stan 15 kr., za kosilo 20 kr., za večerjo in zajutrek 22 kr., potem bi se te pojedine cene ujemale s tukajšnjimi cenami za živež in stanovanje ter bi se tudi priznani znesek 8 gold. smel priznati za štirinajstdnevno hrano in stanovanje. Odsek tedaj predlaga, slavna zbornica naj v tem zmislu poroča slavni c. kr. deželni vladi.

Predlog se sprejme.

XIII. Gosp. zbornični svétnik Oroslav Dolenec poroča o prošnji občine kostanjeviške, da bi se najvišja cena govejemu mesu določila za jeden kilo s 36 kr. To se je zgodilo, ali dva mesarja kostanjeviška prosila sta c. kr. deželno vlado, da bi se povečala cena na 40 kr., ter se sklicujeta na to, da je živina draga in da je v Novem mestu meso po 44 do 48 kr., na Krškem po 44 kr. na prodaj. Temu nasproti pa trdi odbor kostanjeviški, da bi mesar še dosti zaslužil, ko ki prodajal meso po 32 kr., ker nima živina nobene primerne cene in ker se ne more dovoliti, da bi mesarja sama ceno mesu določevala. Tudi odsek misli, da je prošnja mesarjev neutemeljena in nasvetuje torej: „Slavna zbornica naj se izreče v svojem poročilu do c. kr. deželne vlade zoper uslišanje prošnje.“

Predlog je bil sprejet.

XIV. Gospod zbornični podpredsednik Mihael Pakič poroča o prošnji mesarjev v Kamniku, da se poviša dosedanji maksimalni tarif. Predložena prošnja mesarjev kamniških ima namen, da se premené po sklepu seje od 24. septembra 1886 visoki c. kr. deželni vladi v potrjenje priporočeni maksimalni tarifi za govedino pitanih volov in za govedino nepitane živine, potem za teletino, katere tarife je c. kr. deželna vlada določila v zmislu zbornice. O tem predmetu zaslišana zadruga raznih obrtov sodnega okraja kamniškega izreka se za to, da se določi jednoten maksimalni tarif, takisto je živinozdravnik in mesogledec v Kamniku za prenaredbo, dasi se ne strinja popolnoma z nazori rečene zadruge in mestne občine kamniške. Razlogi zadruge tičejo se previsokih živinskih cen, katerih misli ni tudi mestna občina kamniška, dočim izprašani živinozdravnik sicer priznaje, da so poskočile živinske cene, vendar pa označuje ta opis kot prenapet. Ker se nadalje v Kamniku kolje več krav in bikov, nego volov; ker se od mesa raznih delov plačuje vselej po 40 kr. od kilograma, misli rečeni zdravnik, da je tarif za govedino pitanih volov le navidezen in bi po takem moral odpasti. V obče bilo bi najbolje, da se ustanovi samo jedna mesna cena po 42 kr. od kilograma. Kar se dostaje tarifa za teletino, izreka se rečeni živinozdravnik za to, da se poviša sedaj veljavni tarif od 44 kr. za 2 kr., torej na 46 kr. od kilograma. C. kr. okrajno glavarstvo kamniško izreka se takisto za to, da se postavi tarif samo za jedno vrsto mesa ter predlaga potem takem, da se za prodajo govedine na drobno, določi jednotni maksimalni tarif 42 kr., a za prodajo teletnine na drobno, maksimalni tarif 46 kr. od kilograma, kar je z ozirom na govedino jednako povišanju 4 kr., in z obzirom na teletnino povišanju 2 kr. od kilograma. Odsek vendar ne more pritrditi temu predlogu, ampak mora z ozirom na to, da se odnošaji od zadnjega poročila niso izpremenili, občinskega odbora sklep priporočati, po katerem naj ostane pri odobrenem tarifu Uvažujoč to, predlaga odsek: „Slavna zbornica naj se izjavi v zmislu tega poročila.“

XV. Gospod zbornični svétnik K. Luckmann izvešča o posvetovanjih v državnem železniškem svétu konec oktobra 1887 to-le: Državnega železniškega svéta posvetovanj, vršečih se konec oktobra lanskega leta, nisem se udeležil samo jaz, ampak tudi, ker je bil zadržan goriške trgovinske in obrtne zbornice gospod predsednik, Evgen baron Ritter-Zahony, naše zbornice gospod predsednik, J. Kušar. Iz tega uzroka bodi mi dovoljeno poročati v imenu naju obeh. Oba sva bila voljena v tarifni odbor ter sva se trudila na vso moč poganjati se za koristi dežel, katere sva zastopala.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Z Dobrove 7. aprila. (*Spomlad. Zdravstvo. Smrt*). Z velikim tednom vpeljala se je pri nas spomlad — po-

lagoma med pogostnem dežvanjem, vendar pa je lepo vreme trajalo toliko časa, da smo si mogli napraviti nekoliko stelje, za katero nam je letos prav trdo hodilo, ker jesen bila je nepretrgoma deževna, potem pa je v drugi polovici decembra zapadel sneg, ki je zemljo pokrival do druge polovice posta. Te neugodne razmere nanesle so, da si v jeseni, razun nekoliko praproti, ni mogel nihče napraviti nikakoršne stelje. Cvetni in veliki teden pa je bilo mogoče, da smo se preskrbeli z njo vsaj tje do kresa.

Koze, ki so pri nas zelo hudo razsajale, pričenši v Kozarjah, pobrale so nam mnogo otrok, nekaj tudi odraščenih, šola pretrgala se je zavolj koz približno za dva meseca in marsikatera mati ima vsled te bolezni zgubo drazega sinkota ali ljubljene hčerke, ki so sedaj v hladni zemlji.

Sedaj ponehate so koze večinoma, le še v dveh hišah na Stranski vasi jih še imajo in pokopali smo pred dvemi dnevi tam umrlega dečka.

Naj več milovanja zbudila pa je v širjih krogih smrt cenjenega in spoštovanega našega poštarja Josipa Novak-a. Pokojni bil je edino dete svoj čas v Ljubljani dobro poznanega in spoštovanega lastnika hiše in gostilne pri „Zaponi“ po domače „Schnallenwirt“. Gospodar umrl je pred več leti ubožan, po smrti njegovi ostal je edini sin Josip nada in podpora svoje nesrečne matere, imel je ranjki gozdarsko-tehniške študije in je bil jako marljiv, toda bolezen na očeh ni mu dopustila poprijeti se poklica zmožnostim njegovim primernega.

Pred dobro dvemi leti prosil in prejel je službo tukaj novo ustanovljene pošte z jako malo plačo letnih 180 gld. Vendar bil je srečen, da je s tem pičlim zaslužkom mogel kaj storiti za svojo ljubljeno mater.

Vsled življenja na deželi v boljšem zraku zboljšalo se je nekoliko zdravje njegovih uči. Vlansko jesen podeljena mu je bila poštarska služba pri Sv. Križu pod Litijo, pri kateri dobiva poštar še enkrat večjo plačo, toda čakati je moral na Dobrovi naslednika. Ko je bil ta začetkom posta imenovan, dobil je ranji Novak nalogo, svojega naslednika izuriti v novem poslu in začetkom meseca maja imel se je preseliti z materjo svojo na novo službo pri Sv. Križu. — Pa prišlo je drugače: Cvetni teden hotel si je ranjki na Viču domu grede najeti voz, ker je bila pot zelo blatna.

Na Viču zadene iskaje voznika hišo, v kateri so bili trije kozavi bolniki. Koze se ga primejo, bolehal je čez velikonočne praznike, minuli četertek popoludne pa je še v mladih letih nenadoma moral skleniti svoje življenje, zapustivši zgol žalujoče vse, ki so ga poznali, ljubo svojo staro in onemoglo mater pa brez vsake podpore in brez zaslombe.

Danes jutro ob $^1/_2$7 položili so med žalostnim zvonenjem blagega mladenča v hladno-mokro zemljo ravno ko se je z neba vsipalo obilno snega. — Ranjki počiva gotovo v paradižu, kaj pa bode počela vboga, zapuščena mati — tako nagloma oropana vse svoje nade. Bog ji pomagaj, in pa dobri ljudje, ki se spominjajo besedi: „Kar storite ubogim, to storite meni!“

Iz Ljubljane. — **Shod slovenskih poslancev.** Minuli četertek zbralo se je v čitalnični dvorani v Ljubljani 17 poslancev slovenskih, ki so se posvetovali o tekočih političnih in gospodarskih vprašanjih. Nadrobnosti razprave sicer niso za javnost, ker so predmet prihodnjega delovanja naših poslancev; toliko pa smemo izreči, da se je pri razgovoru izrekla marsikatera grenka beseda zarad razpusta gimnazije Kranjske, — v obče tudi marsikatera zoper ravnanja naučnega ministerstva, razgovor obsegal je tudi konverzijo kranjskega zemljišno-obveznega dolga, dolenjsko železnico in pa gledališko vprašanje ljubljansko.

Gledé zadnjega vprašanja dobil je deželni odbor merodajno vodilo, da naj se zgradba novega deželnega gledališča z vsemi sredstvi pospešuje. Začetkom razgovora spominjal se je načelnik shoda z nekaterimi besedami smrti umrlega tovariša dr. Zarnika. — V obče moremo z zadostenjem izreči, da se je med deležniki shoda pokazalo popolno soglasje.

— **Nov državni pravdnik c. kr. deželne sodnije ljubljanske.** Veliko zadostenje zbudilo je v slovenskih narodnih krogih imenovanje novega državnega pravdnika za ljubljansko c. kr. deželno sodnijo v osebi c. kr. deželne sodnije svetovalca dr. Galé-ta. Novoimenovani služboval je kot državnega pravdnika namestnik v Novemmestu, sedaj pa kot deželne sodnije svetovalec pri c. kr. okrožni sodniji v Celji ter je povsod znan kot marljiv in po vsem nepristranski uradnik.

— **Nemški Schulverein** razveseluje se pri svojem delovanji v slovenski Ljubljani velike milosti; naučno ministerstvo podelilo je njegovi ljubljanski ljudski šoli pravico javnosti, akoravno je mestni zastop vezan vzdržavati slabo obiskano nemško ljudsko šolo in jo celo razširiti v dvorazredno; ljubljanska hranilnica podpira to šolo nemškega Schulvereina s tem, da mu prepušča potrebne prostore brezplačno v poslopji ljubljanske realke ter žrtuje po 4—5 tisuč gold. za druge potrebščine te šole, ako ravno se je ta hranilnica izrekla prisiljeno ustaviti svoje dosedanje podpore za ustanovitev druzih ljudskih šol naše dežele z letnimi 6000 gld. zavolj „slabih časov“, in konečno je dobil nemški pisatelj Rosegger od deželnega odbora kranjskega dovoljenje na korist nemškega Schulverein-a govoriti ali čenčati v deželni redutni dvorani, akoravno je gotovo, da večina našega deželnega odbora ni nikakor vneta za vse nemško delovanje schulvereinskega društva v naši deželi. — Mi bi sodili da bi se sploh smelo mnogo manj z rokovicami postopati nasproti društvam, katera očividno kaleče po ustavi naši zagotovljeno enakopravnost narodov delujejo pri zgradbi nemškega mostu do morja jadranskega. Tako ravnanje narekuje nam v prvi vrsti domoljubje avstrijsko.

— **Z nemškega Gradca** središča velikonemškega rovanja došle so nam minuli teden čudne novice: profesor vseučilišča Leitgeb, ki je bil pred tremi leti

rektor, se je vstrelil, vodja pisarne tehniške visoke šole pa se je zastrupil s cijankalom.

To pač kaže, da je mnogo gnjilega v toliko liberalnem in še bolj velikonemškem Nemškem Gradci!

— **Za pogorelce na Vinici**, za katere je, kakor že omenjeno, cesar daroval 1000 gl. in deželni odbor iz deželnega zaklada 1200 gl. — daroval je tudi gospod knezoškof dr. Misija 100 gl. Sicer se pa za te pogorelce nabirajo milodarovi po vsi deželi.

— **Letni somenj v Ljubljani**: Dne 9. t. m. zadnji ponedeljek bil je redni za 8. dan vsakega meseca odločen živinski somenj v Ljubljani. Ker je bil pa letni somenj sv. Pavla zavolj koz prepovedan in sedaj v Ljubljani zgubava epidemični značaj, dovolila je c. kr. vlada nadomestilni letni somenj v Ljubljani za tekoči z dnem 9. t. m. nastali teden

— † **Umrl** je v Kranji tamošnji c. kr. okrajni zdravnik dr. Ignacij Mali, o starosti 72 let, zapustivši mnogobrojno rodbino, — na Dobrovi pa je umrl tamošnji, že za sv. Križ pri Litiji imenovan c. k. poštar Josip Novak, približno 36 let star, zapustivši onemoglo mater — udovo znanega ljubljanskega hišnika in gostilničarja „pri zaponi“.

— **Nabiranje novincev** za vojake pričelo se je v petek minulega tedna. Žalibog so se novinci, kateri že po stari navadi za nov stan poguma iščejo v pijanosti, — sprejeli koj prvi dan na dveh krajih ljubljanskega mesta ter so nevarno ranili dva novinca. —

Po tej nesreči postale so po mestu patrole vojaške in pa policijske mnogo bolj goste in se ne čuje več divjega kvakanja in pridušanja pijanih — muh.

— **Koze v Ljubljani**. Z dnem 5. t. m. znižalo se je stanje kozavih v Ljubljani na 28 oseb. Ako bode bolezen tako pojemala, nadejati se je da bolezen tukaj v 6 tednih popolnoma poneha.

— **Kmetijsko potovalno predavanje v Černučah** ima tajnik c. kr. kmetijske družbe g. Gustav Pirc v nedeljo 15. t. m. popoludne po cerkvenem opravilu v šolskem poslopju.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Včeraj imela je zbornica poslancev prvo sejo po praznikih. Poslancev bilo je navzočih primeroma malo, ker dnevni red ni bil posebno vabljiv, edino kar bi bilo moglo vabiti tje oddaljene poslance, bilo je vpisovanje za splošno budgetno razpravo, katero je predsednik odločil za ta dan. Pa tudi pri vpisavanji bila je vdeležba obilna samo od ene strani, namreč govorniki proti budgetu. Takih oglasilo se je 1. popoludne 52, za budget pa 16. Prvi protigovornik bode po stari navadi Carneri, drugi: Steinwender, tretji: Gregr. Za bode prvi govoril: Zucker, drugi bi bil: Fischera, tretji: Šuklje; dalje je vpisan še župnik Weber. Ker pa danes ni seje, temveč še le jutri (četertek) in še ni gotovo, ali ta dan na vrsto pride budgetna razprava, ker včeraj se je polovica seje porabila v rešitev formalnih vprašanj in pa za prvo branje predloga Vrabetz-ovega zarad premembe konkursnega reda. Pri tem govoril je večinoma z obrtnijskega stališča dobro predlagatelj sam in za njim protisemit Türk, ki je z dokazi vtemeljeval, kako pred vsem judovski trgovci sleparijo in osleparjajo upnike pri konkursih.

Vodstvo naše unanje politike ima sedaj priliko, označiti svoje stališče nasproti dogodbam na Francoskem in pa na Nemškem.

Da se glede Nemške drži stroge nepristranosti in da se z nobeno črkico ne vtika v tako zvano Bismarkovo krizo, je po vsem naravno, prav tako pa je gotovo, da z največjo pozornostjo opazuje delovanje Bismarkovo, ki meri na to, da bi se Nemška ozko združila z Rusko v ta namen, da se potem more otresti prijateljstva Avstrijskega.

Tudi na Francoskem ločite se pota naše in pa nemške politike ker Nemški služijo in koristijo zmešnjave, ki slabe to državo, Avstriji pa more le koristiti, ako Francoska dobi krepko, stalno in zanesljivo vlado, ker dobrota zaveznika pokaže se še le v trenutku nevarnosti in gorje državi, katera v takem trenutku ostane osamljena.

O drugih, notranjih vprašanjih je še vedno na vrhuncu davek od špirita. Časniki trdijo, da se poljski poslanci z vlado še niso poravnali, nasproti pa se čuje, da hočejo levičarji s političnih ozirov glasovati proti predlogu.

Danes zaslišavali se bodo izvedenci o davku na špirit in s tem dobijo interesirani krogi priliko, da se sporazume, ker o tem ne dvomi nihče, da bode davek konečno vendar le sprejet.

Nemška. — Novi nemški cesar Friderik ima pri svojem vladanji vse drugača vodila, kakor jih je imel njegov umrli v nepričakovanih vojnih vspehih ostareli oče Viljem. Ta je bil zadnja leta samo še ime, s katerim je dejansko vladal knez Bismark. Mož, ki ima, kot knez Bismark, mnogo let neomejeno oblast v svojih rokah, postane prav naravno — svoje-glaven v večjih, trmoglav v manjših rečeh. Zato je naravno, da njemu nikakor niso bila povoljna vodila, katera mu je v svojem pismu doposlal nov cesar Friderik. In že takrat čuli so se glasovi, ki so trdili, da v resnici liberalni cesar in pa po vsem samovoljni avtokrat (samovladar) Bismark ne bodeta dolgo hodila po skupni poti.

Vrh tega je obče znana stvar, da sedajna nemška cesarica Viktorija, mnogokrat žaljena po Bismarku, njega nikdar ni marala, in akoravno sta se sedaj navidezno porazumela, niso nikakor nepričakovane najnovejše dogodbe, pri katerih se staro nasprotje kaže toliko večje.

Nekaj let je za Nemško postalo najvažnejše vprašanje, njena razmera z Rusko.

V Berolinski pogodbi še, toraj pred 10 leti, bil je knez Bismark pravi grobokop velikih ruskih vspehov po rusko-turški vojski, on je uničil Svetoštefansko pogodbo, po kateri je bila Turška izročena milosti Ruske. — Da bi bil proti neizogibni vojski s Francosko varnejši in da bi preprečil rusko-francosko-avstrijsko zvezo proti Nemški, kazal se je Avstriji prijaznega glede Bosne in Hercegovine, vsled česar je nastala nemško-avstrijska zveza s kasneje pridruženo Laško. — Zadnji veliki govor Bismarkov pa je pokazal, kako gorko on hrepeni po prijateljstvu z Rusko. V soglasji s tem ravnanjem Bismarkovem, pa so poročila o zadnjih besedah umrlega cesarja Viljema najbolj naglašale soglasno „kot najskrivnejša misel cesarja Viljema ono o prijateljstvu z Rusko“.

Pri teh razmerah čula se je z Berolina vest, da princ Aleksander Batenberški snubi drugo hči Nemškega cesarja Friderika ter, da cesarska rodbina tej zvezi ni nasprotna, knez Bismark pa, da zarad takega Rusko žalečega koraka, odstopa.

Morebiti imel je knez Bismark nekoliko povoda tako soditi, toda mirno misleči krogi sodijo, da bi pomisliki Bismarkovi morali odpasti, ako Ruska sama izreče, da proti takem zakonu nima ugovarjati, ako princ še slovesnejše kakor se je to zgodilo izreče svojo dokonečno odpoved od Bolgarskega prestola.

Časniki, ki imajo poznano zvezo s knezom Bismarkom pa dosledno trdijo, da Bismark ostane s političnih ozirov nasprotnik take zveze, akoravno bi se Ruska ne protivila in da bi za slučaj take zveze zapustil vodstvo nemške države. S tega sme se sklepati, da nasprotje med cesarjem Friderikom in Bismarkom tiči globokeje. — Vse kaže, da zvezda Bismarkova bolj in bolj bledi in bolezen cesarjeva daje le cesarici Viktoriji toliko večji vpliv, s tem pa ob enem propada veljava Bismarkova.

Povodom zadnjih nesreč na Poznanskim, ki so nastale po velikih povodnjih, podala se je mesto cesarja tje cesarica, je ogledavala osebno vse naredbe zoper prizadeto škodo in v pomoč ponesrečenim ter je naduševala v ta namen osnovane ženske in moške društva ter jim v lastnem in cesarjevem imenu izrekala zahvalo ter delila podpore.

Tudi odlikovanje cesarjevega zdravnika dr. Makenzia s komturskim križem Hohenzollerskega hišnega reda poleg nagrade 80.000 gl., kaže odločujoči vpliv cesaričen.

Podeljenje reda spremljalo je sledeče cesarjevo pismo do Makenzi-ja: „Ko ste prišli prvič, imel sem do vas zaupanje, ker so Vas priporočili moji nemški zdravniki. Od onega časa imel sem priliko, Vašo spretnost visoko ceniti po lastni skušnji. Zatorej me zelo veseli, Vam ta red izročiti kot hvaležno priznanje Vaših dragocenih zaslug in pa v spomin svojega nastopa na prestol“.

Laška. — Poročila z Masaue trdijo, da se abesinska vojna odmakuje od utrjenih mest laške vojne in pa, da je Ras (general) Alula zgubil milost in zaupanje kralja abesinskega.

Rumunska. Minister unanjih zadev Carp izjavil je v zbornici, da je kralj izbral sedanje ministre, ker so nepristranski, kot med stranskimi stoječi. — Očitanje, ki se je čulo zoper sedanjo vlado, da bode njena politika „nemška“, je po vsem neutemeljeno, ako bi se pa v „nemški“ politiki razumelo prizadevanje, zboljšati notranji položaj dežele, potem se tega očitanja ne bode branila sedanja, pa tudi ne katerakoli druga vlada.

Francoska. — Osoda francoske republike bliža se po zadnjih dogodbah z velikimi koraki prevratu, čegar pravi značaj se danes še ne more presoditi, ker je teško računati s posledicami vpliva, katerega imajo druge sosedne države, izrekoma Nemška na osodo Francoske.

Sedaj je bivši general Boulanger zopet ona oseba, krog katere se zbira ona nevihta, ki preti sedanjemu francoskemu parlamentu, predsedniku in pa republiki sami.

Odkar je bil Boulanger-ju odvzet značaj aktivnega vojaka, postal je kandidat za zbornico v vseh onih okrajih, kjer je bilo vršiti dopolnilnih volitev in kar je pomenljivo izvoljen je bil v okraju Dordogne, v katerem je izjavil, da poslaništva ne sprejme z 59.500 glasovi, zoper oportunista (sedaj vladajočo stranko), ki je prejel samo 35.750 glasov. Kar je pa še bolj pomenljivo je to, da so bili v vseh drugih treh okrajih, v katerih se je ta čas tudi volilo, izvoljeni zgol pristaši Boulanger-jevi tako, da se sme trditi, da je on sam in njegova zastava zmagovala v vseh zadnjih volitvah. In kaj je zastava Boulanger-jeva? On kliče: Proč s sedanjem, onemoglem in neodločnim parlamentom, jaz hočem nove volitve in pa premembo ustave. Po svoji izvolitvi v okraju Dordogne, odklonil je Boulanger sprejem tega mandata z izjavo, v kateri naznanja, da je obljubil sprejeti poslaništvo okraja Nord, kjer bode volitev prihodnjo nedeljo; svojo izjavo pa sklepa z besedami: Vsakdo razume, da tukaj ni več vprašanja enega moža, temveč vprašanje za domovino, za njeno veljavo in prihodnjost. Zdaj bode znano, da si okraj ne pusti odvzeti svojega prepričanja po parlamentu, čegar nerodovitnost in onemoglost republiko izroči posmehu Evrope. Naš zapovednik je splošno glasovanje.

Žitna cena

v Ljubljani 4. aprila 1888.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 17 kr. — banaška 8 gold. — kr. — turšice 5 gold. 80 kr. — soršice gold. 6 40 kr. — rži 5 gold. 50 kr. — ječmena 4 gold. 20 kr. — prosa 4 gold. — kr. — ajde 5 gold. 60 kr. — ovsa 2 gold. 44 kr. — Krompir 2 gold. 41 kr. 100 kilogramov.

Odgovorni vrednik: Gustav Pirc. — Tisk in založba: J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.